

NEJVĚTŠÍ PŘÁNÍ

Vzdělávací oblasti a průřezová témata:

Český jazyk a literatura – Komunikační a slohová výchova
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Anotace:

Děti čtou celou knížku metodou řízeného čtení. Po četbě každé kapitoly nebo v jejím průběhu si vyučující ověřuje, jak žáci přečtenému textu rozumějí, ptá se na jejich dojmy z četby, klade jim řadu podnětných otázek. K charakteristice postav a k hledání společných rysů s knižními hrdiny mají děti k dispozici pracovní listy.

Cíle:

Žáci

- vyjadřují své pocity z přečteného textu;
- předvídají, jak bude příběh pokračovat;
- pracují tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností;
- vyjadřují své dojmy z četby;
- charakterizují hlavní postavy knihy;
- hodnotí chování postav v klíčových okamžicích příběhu;
- najdou, co mají s postavami knihy společného.

Časová dotace: 3 × 45 min.

Pomůcky: knížka *Největší přání*, pracovní listy 1A: *Plyšoví koníci*, 1B: *Co mám s nimi společného?*, 1C: *Postavy - charakteristika a přání*

Postup:

Evokace k četbě knihy

Požádejte děti, aby si do školy přinesly nějakou svou hračku, zjistily, kde byla vyrobena, a povyprávěly o ní (jak dlouho ji mají, při jaké příležitosti ji dostaly atd.)

Čtete s dětmi celou knihu metodou řízeného čtení.

ŘÍZENÉ ČTENÍ

Spočívá v tom, že text rozdělíme do kratších celků a po těchto úsecích ho společně s dětmi postupně čteme. Po přečtení každé části textu četbu přerušíme a klademe dětem otázky, případně děti občas můžeme vyzvat k drobné aktivitě či k vyplnění jednoduchého pracovního listu.

Řízené čtení doporučujeme při prvním čtení knihy s celou třídou.

Poznámka: Otázky vám nabízíme jako oporu. Pokud jsme ponořeni do četby s konkrétními dětmi tady a teď, z přítomného okamžiku většinou vyplynou další otázky, případně některé z těch, které zde uvádíme, vůbec nepoužijete atp.

Důležité je položit vždy jen jednu otázku a dostatečně dlouho čekat na odpověď. Zvláště pokud na otázky odpovídají soustavně jen někteří žáci, vybídněte celou třídu, aby nejprve přemýšlel o odpovědi každý sám, pak nechte děti odpověď prodiskutovat ve dvojicích, a teprve nakonec někoho vyzvěte k odpovědi před celou třídou.

Vaše zvědavost a autentické tázání a diskuse jsou mnohem účinnější než pouhé čtení předem připravených otázek. Metodu, prosím, aplikujte s tímto vědomím.

JEDEN JAKO DRUHÝ

• Než začnete číst, rozdejte do dvou- až čtyřčlenných skupinek **pracovní list 1A: Plyšový koníci** s prázdnými bublinami a ptejte se: *Kde se může nacházet tak velká hromada plyšových koníků?*
Jsou všichni stejní, nebo se něčím mohou lišit?
 Doplněte do bublin, co asi koníci říkají.

• Čtete s dětmi příběh postupně po uvedených stránkách knížky. Ke každé přečtené části zde nabízíme několik otázek pro diskusi či jiné úkoly:

str. 6–7 Jak myslíte, že se koník po poslední větě cítí?
 Co je pro vás na obrázku nejnápadnější?
 Připomíná vám začátek tohoto příběhu nějaké jiné příběhy, které znáte?
 Co se asi bude dít dál? – Svou odpověď zdůvodněte.

str. 8–9 Vyjasnilo se v této části textu chování koníků? – Co si o tom myslíte?
 Liší se smutný koník od ostatních jen jinak našitou cedulkou, nebo ještě něčím jiným?
 Jaké mohou být pocity někoho, kdo se od ostatních liší?
 Jak se mění pocity koníka v této kapitole?
 Proč myslíte, že se jmenuje tato kapitola *Jeden jako druhý*?

PŘÁTELÉ

str. 10–11 Podívejte se na ilustrace. Poznáte podle nich, kde se asi příběh odehrává? – Co ilustrace a text o této zemi říkají? – Víte o této zemi ještě něco dalšího?
 Jaké postavy dosud v příběhu vystupují?
 Co se z textu dozvídáme o švadlence?
 Po čem asi koník touží?

str. 12–13 Co nového se odehrálo?
 Myslíte, že se koníkovi splní jeho touhy?
 Co se teď děje s koníkem? – Může to on sám nějak ovlivnit?
 Mohl by to ovlivnit někdo jiný?
 Odkud a kam asi loď pluje?
 Co myslíte, jaká pro koníka ta cesta bude?

NA VLNÁCH

str. 14–15 Co by mohla kromě koníků loď v dalších kontejnerech přepravovat?
 Opakují se nějaké situace (motivy) ve vyprávění?
 Co můžete vyčíst z popisu plavby? – Jak na vás popis plavby působí?
 Kolik času asi tráví koník na lodi? – A kolik času jsme strávili přečtením této dvoustrany my?
 Pokud loď pluje z Číny do Evropy, co z toho, co veze, bychom nemuseli do ČR dovážet? – Proč si to myslíte?

VE SKLE A BETONU

str. 16–17 Proč myslíte, že v příběhu zaujímá tolik místa popis koníkovy cesty?
 Jak na vás popis cesty působí?
 Jaké domy bývají zpravidla ze skla a betonu?
 Na co se asi koník těší?

- str. 18–19** Co vás na této dvoustraně zaujalo?
 Namalovala ilustrátorka hračku, kterou byste si přáli?
 Zkuste vymyslet a zapsat (případně improvizujte ve skupinkách) další věty nebo dialogy, které si hračky v obchodě vyslechnou.

NEJHEZČÍ DÁREK

- str. 20–21** Je některý z dialogů, které jste tvořili k předchozí dvoustraně, podobný tomu na straně 21?
 Odkud je asi Rahíma? – Podle čeho tak usuzujete?
 Vzdali byste se své oblíbené hračky kvůli hračce nové? – V jakém případě?

- str. 22–23** Co víme z knížky o Samovi?
 Co myslíte, bude mít Sam z modrého koníka radost?
 Co víme o Rahímě?
 Co máte společného s Rahímou?
 – Zapište si to do Vennova diagramu v **pracovním listě 1B: Co mám s nimi společného?**

OSLAVA

- str. 24–25** Z čeho koník usuzuje, že bude Samovým „kamarádem, nerozlučným přítelem“?
 Co myslíte, že si Sam přál, když předem věděl, že se to nesplní?
 Jakou oslavu narozenin byste si představovali vy?

- str. 26–27** Jak se Sam teď (při rozbalování dárků) chová?
 Máte nějaký nápad, proč se tak chová?
 Jak byste se cítili, kdybyste byli Rahímou a viděli jste, jak Sam naložil s dárkem od vás?

Zahrajte si pantomimickou hru na dávání a přijímání dárků:

Celá třída se postaví do kruhu. Někdo začne představovat, jakou věc má v ruce, a předá ji sousedovi po pravici s několika výrazy zdvořilosti a pohledem do očí. Např.: „Přinesla jsem ti dárek a přeju ti, aby sis ho užila a měla z něj radost.“ Kdo dárek přijímá, dívá se dárci do očí, pěkně za dárek poděkuje a přidá pár slov, ze kterých je cítit radost. Např.: „Moc ti děkuju, vždycky jsem si přála mít doma něco živého.“

Zamyslete se, jak by šlo balit dárky krásně i nápaditě, ale zároveň šetrně vůči přírodě. Nápady při nejbližších příležitostech uskutečňte.

Dozvíme se Samovo nesplněné přání? – Jak asi bude příběh pokračovat a proč si to myslíte?

NESPLNĚNÉ PŘÁNÍ

- str. 28–29** Jaký měl Sam důvod pro své chování na oslavě?
 Co se vám objasnilo?
 Co všechno může vést k tomu, že se někdy chováme jinak, než jak bychom chtěli?
 – Vzpomenete si na nějakou konkrétní situaci? Najděte si ve třídě někoho, s kým si o tom promluvíte.
 Co máte se Samem společného a čím se od sebe lišíte?
 (Napište si to do **pracovního listu 1B: Co mám s nimi společného?**)

str. 30–31 Co by mohla hospodyně s koníkem udělat?
Co byste s koníkem udělali vy?

OPÁLEK

str. 32–33 Proč si modrý koník myslí, že ho vyhodí do odpadků?
Vraťte se zpátky ke všem kapitolám knihy a vytvořte graf, který bude vyjadřovat, jak se v které kapitole koník cítí.
Co máte s modrým koníkem společného a čím se od sebe lišíte?
(Napište si to do **pracovního listu 1B: Co mám s nimi společného?**.)

str. 34–35 Jaký máte ze závěru knihy pocit? – Je pro vás závěr uspokojivý?
Zrekapitulujte si charakteristiku postav a jejich přání pomocí **pracovního listu 1C: Postavy – charakteristika a přání.**

Otázky po četbě celé knihy:

Co se vám na knize líbí?
Co se vám na knize nelíbí?
Jaké jsou klíčové okamžiky příběhu?
V čem spočívá největší účinek knihy?

Chovaly se postavy věrohodně? – Proč ano/ne?
Chtěli byste si přečíst další knihu o těchto postavách?
– O kterých? Co by vás zajímalo?
Co máte společného s některými postavami a čím se od nich lišíte? – (Pokud si to nepamatujete, vezměte si k ruce pracovní list s Vennovými diagramy.)

Co byste udělali, kdybyste byli některou z postav?

Opakují se v knize některé situace a motivy? – Které?
Jaký problém/konflikt se v příběhu objevil?

Kde všude se příběh odehrává?
Jsou prostředí něčím zvláštní? Čím?
Jaký význam měla pro příběh různá prostředí?

Podařilo se autorce srozumitelně popsat a ilustrátorce výstižně nakreslit různá prostředí?

• Ukažte si s dětmi putování koníka na mapě a diskutujte nad uvedenými otázkami:

Snaží se vás kniha o něčem poučit? – O čem?

Co nového jste se dozvěděli o hračkách – jejich vzniku, putování a dalších osudech?

Co by se mohlo změnit?

Můžeme ke změně sami nějak přispět?

• Třídní bazar

Zeptejte se dětí, zda mají doma hračky, se kterými si již nehrají, a navrhnete ve třídě (škole) výměnnou burzu hraček.

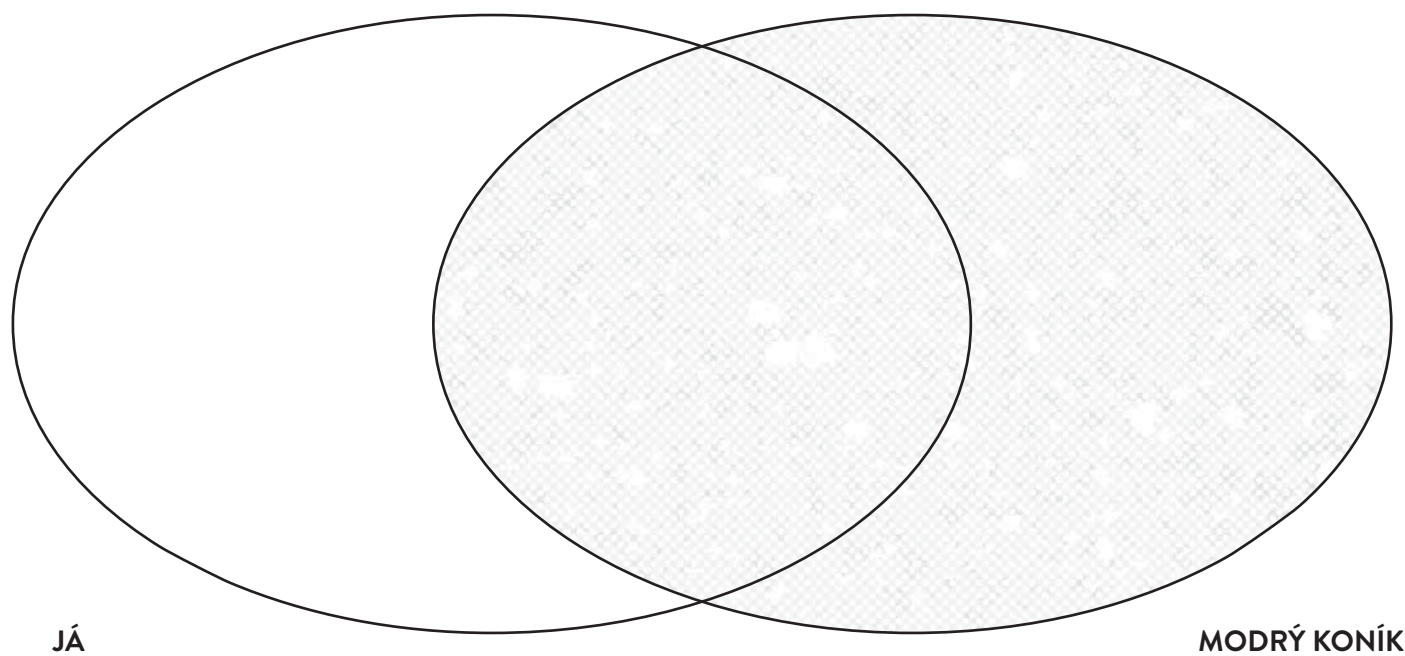
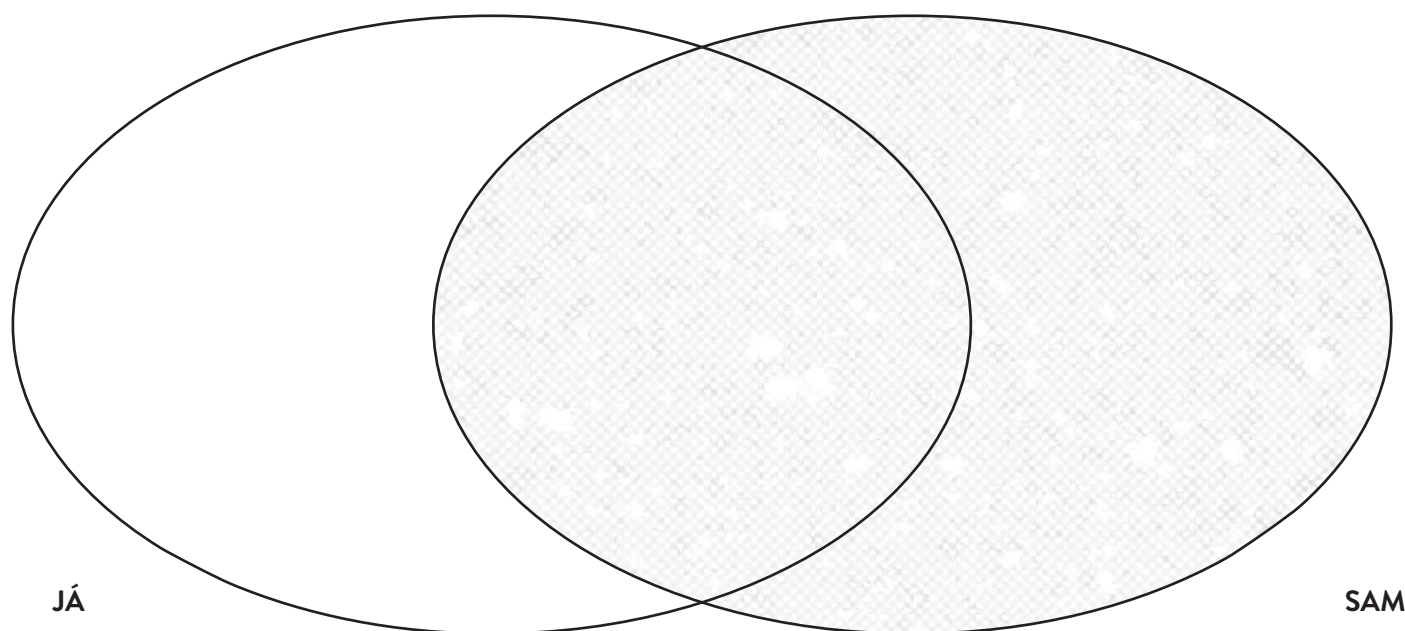
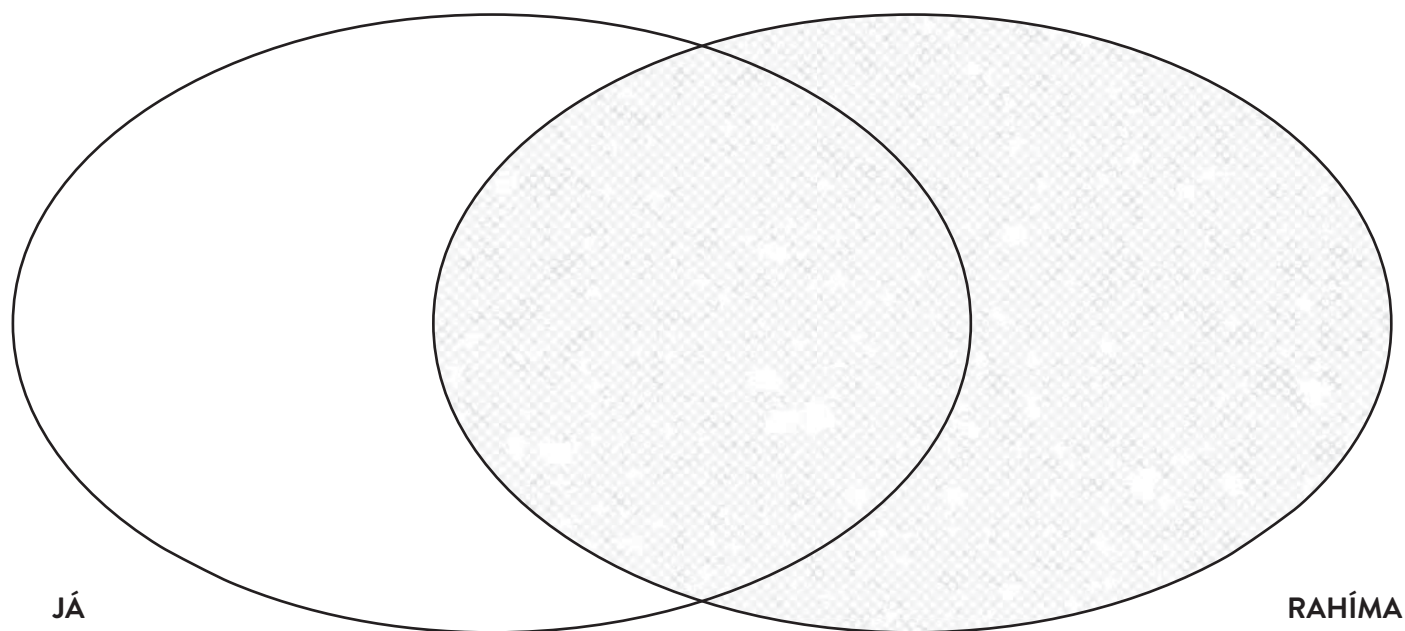
Eva Černohorská, Eliška Zemanová (SŠ, ZŠ a MŠ, Frýdek-Místek)
„Příběh se dětem velmi líbil a netrpělivě čekaly, co se stane s modrým koníkem v další kapitole. Žáci již bez vyzvání spontánně domýšleli a spekulovali nad vývojem příběhu a osudem modrého koníka.“

CO MÁM S NIMI SPOLEČNÉHO?

29

MODRÝ KONÍK

Jaký je?

Co dělá?

Co si přeje?

Napiš větu o modrém koníkovi:

.....

Jedno slovo, které podle tebe nejlépe charakterizuje modrého koníka:

DÍVKA S HLOUBAVÝMA OČIMA

Jaká je?

Co dělá?

Co si přeje?

Napiš větu o dívce s hloubavými očima:

.....

Jedno slovo, které podle tebe dívku nejlépe charakterizuje:

RAHÍMA

Jaká je?

Co dělá?

Co si přeje?

Napiš větu o Rahímě:

.....

Jedno slovo, které podle tebe nejlépe charakterizuje Rahímu:

SAM

Jaký je?

Co dělá?

Co si přeje?

Napiš větu o Samovi:

.....

Jedno slovo, které podle tebe nejlépe charakterizuje Sama:

TEREZKA

Jaká je?

Co dělá?

Co si přeje?

Napiš větu o Terezce:

.....

Jedno slovo, které podle tebe nejlépe charakterizuje Terezku:

